

Zarys historyczny początkowego etapu komputeryzacji polskich banków

W latach 90-tych dla mniejszych polskich banków systemy zagraniczne były za drogie¹ albo niedopasowane pod względem zakresu świadczonych usług (np. dla banków detalicznych rozbudowane moduły bankowości komercyjnej i operacji zagranicznych).

W większych bankach jednakże zaczęto stosować systemy zagraniczne. Na przykład system Profile wdrożono w BPH, PBK² oraz Handlobanku (stanowiącym początkowo sieć detaliczną Banku Handlowego, a potem Citibanku), zaś proces wdrożenia tego systemu zaawansowany jest w Kredyt Banku. Ze względu na niepełny zakres funkcjonalny tego systemu (ukierunkowanego na bankowość detaliczną) jego zastosowanie uzupełniane jest innymi systemami w zakresie operacji skarbowych i dokumentowych (np. BTS, Kondor+, Flexcube, IMEX). W Banku Śląskim stosowane są systemy zagraniczne CBS firmy Fiserv i PABA firmy ACTIS. W BRE stosowano system IBS90(Abraxys) firmy Winter Partners(Mti). BIG Bank Gdański i Millenium oraz połączony bank BZ-WBK podjęły decyzję o zakupie systemu ICBS firmy Fiserv³.

Dwa inne duże banki Pekao S.A. i PKO BP wybrały system scentralizowany Systematics firmy Alltel. Systematics został zastosowany również w Handlobanku, zamieniając system Profile, co wynikało ze strategii połączonego Citibanku i Banku Handlowego, która zakładała stosowanie w bankowości detalicznej systemu Systematics, a w bankowości hurtowej Flexcube. Flexcube stosowany jest też w Rabobank Polska i w Kredyt Banku.

Niektóre banki stosowały równocześnie wiele systemów. Na przykład bank BGŻ w 1999 r. korzystał z 7 różnych aplikacji, a potem miał je ograniczyć do trzech - Bankier firmy ComputerLand, Bankstreet firmy Compu i przejściowo (dopóki nie wdroży nowego systemu) oprogramowanie firmy Novum. Z systemu Bankstreet korzystały unowocześnione placówki BGŻ o nazwie Integrum.

Systemy krajowe pochodzące z lat 90-tych nosiły z reguły charakter zdecentralizowany (jedyną próbą scentralizowanego rozwiązania był w owym czasie system SKARB firmy ELBA z Wrocławia) i instalowane były w mniejszych bankach. Charakteryzowała je stosunkowo duża liczba wdrożeń w małych jednooddziałowych bankach, co dobrze świadczy o organizacyjnym przygotowaniu firm krajowych do wdrożenia i serwisowania tak znacznej liczby instalacji. Dużym zadaniem dla tych firm było unowocześnianie systemów, pochodzących już z początku lat 90-tych, lub budowa nowych. Przykładem tego ostatniego rozwiązania był scentralizowany system informatyczny Eurobank On-Line, łódzkiej firmy Wonlok, przewidywany do stosowania przez bank BGŻ.

¹ System Profile kosztował BPH co najmniej 250 ml zł (120 ml zakupu systemu i co najmniej tyle samo środków na wdrożenie).

² Termin wdrożenia systemu we wszystkich oddziałach PBK określono na koniec roku 2001.

³ W przypadku BZ-WBK wstępnie szacowany koszt zakupu i wdrożenia wynosi 150 ml dolarów.

Zestawienie krajowych systemów informatycznych o największej liczbie wdrożeń
(odnosi się do połowy lat 90-tych)

Lp	AUTOR	SYSTEM	Liczba instalacji w 1996 r	Rok 1-szej instalacji
1	Novum Łomża ⁴	NOVUM-BANK	800	1991
2	Softbank SA ⁵ Warszawa	ZORBA-CEBANK	250	1989
3	Computer-land(CSBI)Warszawa	BANKIER	216	1991
4	COMP ⁶ Rzeszów	DEFBANK	150	1991
5	WONLOK-Comnet Łódź	COMNET-BANK	150	1991
6	Heuthes Szczecin	GRYFBANK	125	1992
7	Softnet Kraków	BANKNET	ok. 100	1991

W powyższej "historycznej" tablicy znalazły się systemy o największej ilości wdrożeń, które znalazły się w odpowiedziach na ankietę⁷ rozсланą w 1996 roku przez firmę DIS do wytwórców bankowego oprogramowania. Prawie wszystkie systemy były oddziałowymi systemami obsługi rachunków (bieżących, depozytowych i kredytowych itp) a więc przeznaczone były do wykonywania podstawowych zadań w zakresie bankowości detalicznej.

Wiadomo, że poza systemami i firmami uwidocznionymi w ankiecie, na krajowym rynku działało jeszcze kilkanaście⁸ innych firm software'owych, oferujących systemy o podobnym zakresie aplikacyjnym lub rozwiązania fragmentaryczne. Duża liczba firm software'owych w Polsce zajmujących się opracowywaniem systemów bankowych oraz rozrzut terytorialny tych firm po całym kraju (duże i małe miejscowości) świadczy o inwencji i sprężystości polskich informatyków. W sumie liczba systemów bankowych i modułów była w połowie lat 90-tych znaczna i porównywalna z tak rozwiniętym krajem jak Niemcy, co dawało powód do pewnego zastanowienia. Wbrew pierwszemu wrażeniu nie oznaczało to bogactwa rozwiązań i nie gwarantowało dalszego postępu. Przedmiotem oceny powinna być bowiem nie ilość systemów, lecz ich zakres funkcjonalny, jakość rozwiązań (pochodząca w dużej mierze od wiedzy bankowej i używanych narzędzi programistycznych) oraz potencjał firm autorskich. "Bogactwo" rozwiązań było poniekąd sztuczne, gdyż oferowane są podobne rozwiązania skierowane do banków tej samej wielkości (małych) i typu (detalicznych), co wzmacnia wzajemną konkurencyjność i nie zachęca do konsolidacji⁹, a po drugie, systemy pochodzą od małych firm autorskich, co rzutuje na ograniczone możliwości rozwoju systemów.

Wśród firm zajmujących się oprogramowaniem jedynie firma PROKOM (4 pozycja w TOP200) dysponowała w 1996 r. dużym kapitałem własnym - 86 ml zł, z tym, że oprogramowanie finansowo-bankowe ma niewielki¹⁰ udział w jej obrotach ogólnych. We wrześniu 2002 roku Prokom kupuje pakiet kontrolny akcji Softbanku.

⁴ W 1999 roku 51% udziałów w firmie Novum posiadał Softbank. Novum był producentem i dostawcą systemu bankowego o nazwie Novum-Bank 4GL w środowisku bazodanowym Progress dla BGŻ i 540 Banków Spółdzielczych.

⁵ Softbank obecnie wchodzi w skład spółki Asseco Poland w ramach grupy kapitałowej PROKOM.

⁶ COMP obecnie nosi nazwę Asseco Poland (po zakupie akcji Asseco Słowacja)..

⁷ Autor był współtwórcą tej ankiety.

⁸ Np. firma Comarch Kraków oferująca system viBank (wdrożony w kilku biurach maklerskich), system obsługi funduszy i zarządzania aktywami Orlando (Porfel, Depozytariusz, EFOS). Firma Projekty Bankowe Polsoft z Poznania oferuje system bankowy SEZAM oraz system do zarządzania aktywami.

⁹ Jedną z przyczyn konsolidacji jest wzbogacenie oferty produktowej i "know how".

¹⁰ Tylko ok.2%

Następna z kolei (pod względem wielkości obrotów) firma Softbank posiadała 16 ml zł kapitału własnego, przy przychodach 23 ml zł z oprogramowania finansowo-bankowego. Przychody innych większych firm mieściły się w przedziale 2-8 ml zł.¹¹ W 2000 roku Softbank odnotował sprzedaż w wysokości 390 ml zł, wykazując zysk 40 ml zł. W 1999 roku Softbank utworzył grupę kapitałową poprzez kupno pakietów kontrolnych akcji (udziałów) takich firm jak Novum (Łomża), Saba (Bydgoszcz) i Sawan (Kraków oraz posiadał 90% udziału w spółce FinFin, wyznaczonej do uruchomienia internetowego serwisu finansowego o nazwie Expander. 18 maja 2006 Softbank został przyłączony do Asseco (dawniej COMP Rzeszów).

Utworzona została grupa kapitałowa ComputerLandu, w skład której weszły bankowe firmy software'owe ELBA (Systemy SAPOD, SKARB, KARO) i CSBI (Bankier) była dobrym przykładem konsolidacji. W listopadzie 1997 roku nastąpiło scalenie ELBY¹² z częścią bankową CSBI i powstała spółka ELBA Computer Systems for Banking S.A. (w skrócie ELBA CSB), co oznaczało lepszą koordynację i integrację dotychczas konkurujących ze sobą poczynań. W kwietniu 1999 r. ELBA CSB straciła osobowość prawną na rzecz firmy Computerland. W sumie Computerland i spółki zależne w 1998 r. z tytułu oprogramowania i integracji systemów osiągnęły przychód w wys. ponad 94 mln zł. Wg raportu rocznego za rok 1999 r. łączna (oprogramowanie, sprzęt, consulting) sprzedaż tej firmy wyniosła 438 ml zł (wzrost 50% w stosunku do roku poprzedniego), a zysk netto 16 ml zł (wzrost o 13%). W 2000 roku sprzedaż wzrosła o 6,5%, a zysk netto o 50,3%. Kapitał własny firmy Computerland wynosił 96 ml zł wg stanu na 30 czerwca 2000 r. Sektor bankowo-finansowy stanowił w 1999 r 34% ogólnego obrotu firmy. W ramach tego sektora oferowane były takie zagraniczne systemy bankowe jak Profile firmy Sanchez, Flexcube firmy CITIL, oraz własne produkty w zakresie bankowości elektronicznej (ELBA24 i CL@nd, WAP-CL@nd). Firma należała do największych polskich integratorów systemów informatycznych i dostawców oprogramowania. Posiadała 8 centrów regionalnych i zrzeszała w ramach grupy 8 firm (m.i. eCard i GTI). W październiku 2001 roku dwie firmy zależne Positive (consulting) i ComputerLand Zdrowie (systemy dla sektora służby zdrowia) zostały włączone do spółki-matki.

W roku 1998 dynamicznie rozwijała się firma Comarch z Krakowa, uzyskując przychody ponad 63 ml zł i zysk w wysokości 7.5 ml zł.¹³ Grupa kapitałowa tej firmy obejmowała w 2000 roku 13 spółek zależnych, m.i. oddziały w Krakowie, Warszawie, Bielsku-Białej, Poznaniu i Gdańsku oraz zagraniczne w USA i Niemczech, a następnie rozpoczęła komasację spółek zależnych (np. w 2002 roku spółki w Warszawie, Gdańsku i Poznaniu połączono z Comarch Kraków).

Sektor bankowy był największym klientem firm informatycznych, co nie dziwi gdyż wymaga złożonych, sprawnych i niezawodnych programów i urządzeń. W 1999 r. banki i instytucje finansowe na informatyzację wydały 1,5 mld zł. Rok później 1,25 mld zł miały wynieść inwestycje na IT tylko sześciu największych polskich banków.

¹¹ Dane za 1997 rok wykazały dla firm software'owych umiarkowany, bo ok.7% wzrost ogólnych przychodów pochodzących z aplikacji dla banków.

¹² Firma PTB ELBA została utworzona w 1988 roku z Inicjatywy NBP i Zakładów Elektronicznych ELWRO. Jej pierwszym dużym zadaniem był system informatyczny dla Okręgowych Oddziałów NBP.

¹³ Na podstawie raportu rocznego firmy za rok 1998.

Zestawienie wybranego (z wczesnego okresu polskiej informatyki bankowej) krajowego oprogramowania w zakresie bankowości¹⁴

Lp.	System	Autor	Opisowa nazwa systemu
1.	BANKIER	<i>CSBI.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej z elementami obsługi centrali.
2.	BANKNET	<i>Softnet.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej w wersji klient-serwer i w wersji terminalowej
3.	BankPlus	<i>Teba.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej z elementami obsługi centrali.
4.	Cebank.	<i>Softbank.</i>	Elementy obsługi centrali banku.
5.	Cheops	<i>Comp.</i>	System informatyczny dla banków hipotecznych.
6.	ComNet-Bank.	<i>Wonlok-ComNet.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej.
7.	Cross-SOB	<i>Cross.</i>	Księgowość i prowadzenie rachunków klientów. ¹⁵
8.	defBank Pro	<i>Comp.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej z elementami obsługi centrali
9.	def2000	<i>Comp.</i>	Scentralizowany system informatyczny
10.	Dukat.	<i>Koncept.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej z elementami obsługi centrali.
11.	GryfBank	<i>HeuThes.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej z elementami obsługi centrali.
12.	Karo	<i>Elba.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej.
13.	KoRAB	<i>Banksoft.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej
14.	MiniSob	<i>BCI¹⁶.</i>	System ewidencji księgowej dla banków.
15.	Novum-Bank	<i>Novum.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej.
16.	Probank	<i>Prokom.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej
17.			z konsolidacją danych w skali banku.
18.	Saba	<i>Saba.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej.
19.	SAPOD	<i>Elba.</i>	System rejestracji dowodów księgowych .
20.	Sejf.	<i>Polsoft.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej.
21.	Sezam	<i>Polsoft.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej
22.			z konsolidacją danych w skali banku.
23.	SKARB	<i>Elba.</i>	System obsługi banku stosujący scentralizowane bazy danych
24.	TABO	<i>NCR Polska.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej
25.	ZORBA	<i>Softbank.</i>	Oddziałowy system bankowości detalicznej.

Zestawienie krajowych internetowych usług bankowych (wg stanu na lata 2000-2001)

Lp	Bank i adres internetowy	Nazwa usługi	Zakres usług
1	Bank Przemysłowo-Handlowy e-bank.bph.pl dodatkowo: serwis SMS i WAP	17 Sez@m ¹⁸	-informacje o saldzie i obrotach na rachunkach -dyspozycje założenia depozytu terminowego (lokaty) -polecenia przelewu z rachunku do banków akceptujących przelewy ELIXIR. -zamówienie lub zastrzeżenie karty bankowej oferowanej przez BPH -zamówienie lub zastrzeżenie blankietów czekowych -korespondencja z Bankiem -przelewy ZUS ¹⁹ -informacje o produktach i usługach banku WAP:sprawdzenie salda, przelewy, zakładanie lokat

¹⁴ Zestawienie nie obejmuje oprogramowania biur maklerskich i pojedynczych specjalizowanych pakietów typu transfery elektroniczne, homebanking, obsługa jednego typu produktu (np. bonów skarbowych), obsługa jednej grupy produktów (np. kredytów), obsługa sprawozdawczości, kasa mieszkaniowa, raportowanie sytuacji finansowej banku itp.

¹⁵ Cross-Sob współdziała z modułami Cross-Kasa i Cross-Kartoteka.

¹⁶ Posiadaczem większościowego pakietu udziałów w Bankowym Centrum Informatyki (BCI) posiadał do lipca 2000 r Ster-Projekt, który zawarł z IFC Capital umowę jego sprzedaży za ok. 2,6 mln zł. Dzięki transakcji fundusz inwestycyjny IFC Capital uzyskał 80% głosów na walnym zgromadzeniu.

¹⁷
¹⁸ Początkowa wersja systemu Sez@m opracowana przez firmę Optimus Pascal, następna przez firmę DRQ z Krakowa (na bazie DRQ XML Switch)

¹⁹ w wersji Sez@mbiznes (dla przedsiębiorstw).

2	Fortis Bank www.fortisbank.pl dodatkowo: www.e-pakiet.fortisbank.com.pl (e-Pakiet - bezpłatne przelewy internetowe)	PI@net ²⁰	-informacje o saldzie i obrotach na rachunkach (aktualizowane kilkakrotnie w ciągu dnia) -obługa lokat terminowych (zakładanie, zrywanie, lista lokat) -przelewy oraz zlecenia stałe -możliwość odwołania zlecenia przelewu w dniu jego realizacji -wnioski na wydanie kart Visa -przelewy ZUS -zamówienia na blankiety czekowe -korespondencja z Bankiem
3	Handlobank/Citibank www.handlobank.pl (do 2001 roku) www.citibank.pl/poland/...	Handlonet ²¹ CitiDirect/ Citibank Online	-informacje o saldzie i obrotach na rachunkach -obługa lokat terminowych -przelewy oraz zlecenia stałe -korespondencja z Bankiem -informacje o produktach i usługach banku -tabela kursów -informacje o kontach (saldo, obroty, historia) -przelewy, polecenia zapłaty oraz zlecenia stałe -przelewy ZUS -lokaty terminowe -kursy walut -prowadzenie korespondencji z Citibankiem
4	Lukas Bank www.lukas.com.pl	Lukas e-bank	-informacje o saldzie i obrotach na rachunkach (historia operacji) -obługa lokat terminowych -przelewy oraz zlecenia (jednorazowe, okresowe i stałe) -przeglądanie listy zleceń i złożonych przelewów -zastrzeganie dokumentów, kart i czeków -awizowanie wypłaty większych kwot we wskazanej placówce -informacje o produktach i usługach banku
5	Pekao www.pekao.com.pl	Telepekao24	-informacje o saldzie i obrotach na rachunkach -obługa konta osobistego Eurokonto WWW (w tym pożyczka) -zakładanie i zrywanie lokat terminowych -obługa kart i czeków wydawanych do Eurokonta www -przelewy oraz zlecenia stałe -przelewy ZUS -korespondencja z Bankiem
6	BZ WBK www.bzwbk24.pl wap.bzwbk.pl dodatkowo: serwis WAP w sieci Idea	WBK24	-informacje o saldzie i obrotach na rachunkach -obługa kont osobistych -zakładanie i zrywanie lokat terminowych -przelewy na inny rachunek -przelewy ZUS -korespondencja z bankiem poprzez e-mail
7	BRE www.mbank.com.pl dodatkowo: SMS WAP Centrum obsługi telefonicznej	mBank ²²	-informacje o rachunkach -lista dokonanych operacji -zakładanie rachunków (ror, konto oszczędnościowe) -przelewy (dotyczy rachunku ror) -płatności kartami płatniczymi -blokowanie dostępu do kanałów -zmiana haseł -zamówienie i zastrzeżenie kart płatniczych

²⁰ System PI@net jest skatomizowaną wersją systemu CL@nd firmy Computerland. 15 maja 2000 r odbyła się premiera internetowego pakietu usług bankowych WAP-CL@nd tej samej firmy, wykorzystującego telefony komórkowe.

²¹ Serwis bankowości internetowej wdrożony został przez firmę Compaq. W kwietniu 2001 roku nastąpiło przejście na system informatyczny Citibanku i serwis internetowy realizowany był przez CitiDirect, a następnie Citibank Online.

²² W mBanku oferowane były internetowe konta: osobiste eKonto i lokaty eMax.j Podstawowa różnicą pomiędzy nimi była możliwość dokonywania przelewów. W BRE usługi detaliczne (w tym internetowe) oferowane są od października 2001 roku również przez oddziałowo zorganizowany Multibank (do końca 2002 roku planowane było uruchomienie 30 oddziałów). BRE posiadała również ofertę platformy internetowej dla przedsiębiorstw, opartej na oprogramowaniu ATG Dy-

8	PKO BP www.e.pkobp.pl	e-PKO ²³	e-SUPERKONTO: -rachunek oszczędnościowy -lokaty terminowe -przelewy -informacje n/t kursów walut
9-13	LGPetro Bank (LGNet), Inteligo, Volksvagen Bankdirect, BGŻ (e-integrum), NordeaBank (Solo)		

Popularność bankowych usług internetowych na początku XXI wieku w Polsce nie była jeszcze zbyt wysoka, aczkolwiek dla wielu osób internet stał się sposobem na porównawcze poszukiwanie ofert bankowych. Tempo przyrostu klientów w I połowie 2001 roku było znaczne. W styczniu 2001 roku łączna liczba bankowych klientów internetowych przekroczyła 100 tysięcy i co pół roku podwajała się - w styczniu 2002 roku wynosiła 300 tys²⁴, co oznacza zaledwie 1-3% ogólnej liczby posiadaczy kont osobistych (ROR)²⁵. W 2001 roku najwięcej klientów posiadał WBK - 40 tys. (podwajając je po roku), potem BPH, Handlobank i Pekao S.A. mniej więcej po 10-13 tys.

W pierwszym półroczu 2001 roku największy przyrost klientów (a raczej rachunków) zanotował mBank, mając ich ponad 50 tys.²⁶ oraz Inteligo (40 tys.). W 2002 roku nastąpił dalszy wzrost liczby rachunków internetowych. Np. w mBank przekroczona została liczba 160 tysięcy, zaś w Cibibank Online liczba klientów wynosiła 55 tysięcy. Ocenia się²⁷, że liczba potencjalnych klientów internetowych w Polsce w najbliższych latach może sięgnąć 10% posiadaczy rachunków ROR tzn. ok. 1 miliona osób²⁸. Być może jest to realne, zważywszy, iż pod koniec 2000 roku dostęp do internetu posiadało nieco ponad 5 ml osób (w tym 50% w domu), zaś potencjalne zasoby klientów bankowych są duże (szacunkowo tylko 50-60% dorosłych Polaków miało rachunki bankowe na koniec roku 2000, w tym 36% posiadało konto osobiste). Warto jednakże dodać, że w USA w 1999 roku tylko 5% posiadaczy rachunków bankowych korzystało z sieci internetowej do dokonywania transakcji bankowych a jest to kraj o nieporównywalnie szerszym i łatwiejszym dostępie do internetu. W krajach skandynawskich z bankowych usług internetowych korzystała ponad połowa klientów. W innych krajach europejskich (np. Austrii) z internetowego dostępu korzystało ok. 5% klientów, zaś dwa razy tyle wykorzystywało dostęp mieszany (elektroniczny oraz tradycyjny oddziałowy).

W Polsce więcej klientów uzyskało dostęp do bankowości internetowej pod koniec 2000 roku (np. BRE - mBank, PKO BP). Pod koniec 2000 r. tylko w samym PKO BP gotowość korzystania z internetu zgłosiło 20000 klientów otrzymujących wyciągi pocztą elektroniczną, zaś w połowie grudnia tego roku z nowouruchomionych usług internetowych skorzystało 1300 klientów, a w styczniu następnego roku ponad 2.5 tys. We wrześniu 2001 roku PKO BP uruchomił w Bydgoszczy oddział wirtualny z zastosowaniem kilku kanałów dystrybucyjnych (internet, WAP, IVR). mBank w ciągu ośmiu tygodni działalności - stosując atrakcyjne stopy procentowe dla depozytów - pozyskał 25

namo amerykańskiej firmy Art. Technology Group z siedzibą w Cambridge.

²³ System e-PKO przygotowała firma Softbank.

²⁴ Wg Gazety Finansowej 4/2002 liczba rachunków internetowych wynosiła 400 tys.

²⁵ Z internetu korzystali głównie ludzie młodzi, podczas gdy większość rachunków bankowych znajduje się w rękach populacji powyżej 35 roku życia (a przynajmniej tak jest w USA). Nasuwa się więc wniosek, że zdobycie "starszej" populacji dla internetowych usług finansowych jest warunkiem radykalnego zwiększenia ebankingu.

²⁶ Wg "Prawo i gospodarka" z 24 lipca 2001r mBank posiadał już 95 tys. klientów, natomiast wg Gazety Bankowej z 29 stycznia 2002 roku 100 tys. rachunków posiadał na koniec 2001 roku.

²⁷ Rzeczpospolita z 15 listopada 2000 r.

²⁸ Na koniec 2000 roku w Polsce istniało 11 milionów rachunków typu "konto osobiste". 98% z nich prowadzonych było przez 12 banków komercyjnych. Rzeczpospolita z 18.01.2001

tys. klientów i 150 mln zł na lokatach. Do końca lipca 2001r mBank zgromadził 798 mln zł jako depozyt, liczba otwartych rachunków przekroczyła 103 tys., zaś przeciętna wartość depozytu wynosiła ponad 22 tys. Na początku 2002 roku BRE Bank wprowadził na rynek interaktywny produkt Multiport.pl, którego celem była integracja oferty usług finansowych grupy BRE, a w przyszłości także innych instytucji. W lipcu 2001 roku BGŻ wprowadził dla swoich klientów konto internetowe e-INTEGRUM. W IV kwartale 2001 roku przy łódzkim oddziale LGPetro Banku rozpoczął działalność oddział wirtualny LGNet. Prace nad kanałem internetowym IKD-SUB (Internetowy Kanał Dystrybucji - Serwer Usług Bankowych) prowadził w 2001 roku Kredyt Bank, angażując do tego przedsięwzięcia firmy ComputerLand i InfoVide. W 2002 roku BRE rozpoczął prace nad portalem Multiport, który ma stanowić internetowe centrum finansów osobistych.

Poszerzenia oferty internetowej na krajowym rynku można oczekiwać było od banków zachodnich, w tym od będących inwestorami strategicznymi w polskich bankach. W połowie 2001 roku Deutsche Bank uruchomił na terenie Polski bank DB24 (na bazie BWR) oraz LG Petro bankie wystartował z usługą internetową. Volksvagen Bank uruchomił w maju 2001 roku wirtualny bank VolksvagenBank Direct, zaś Bankgesellschaft Berlin - bank Inteligo. W 2001 roku klienci CitiBanku i Banku Handlowego uzyskali dostęp internetowy do swoich rachunków za pomocą serwisów Citibank Online (dawniej CitiDirect i Direct Access) i na początku 2002 roku korzystało z niego ponad 35 tysięcy stałych użytkowników. Bank Śląski uruchomił usługi internetowe BSK Online. Banki (dawny Bank Komunalny i BWP) wchodzące do skandynawskiej grupy kapitałowej Nordea uzyskały dostęp do systemu bankowości internetowej SOLO, który w 2003 roku miał 2,5 ml klientów.

Podsumowanie

Pierwszy etap budowy systemów bankowych, zorientowany na obsługę detalicznej działalności oddziałów, został w kraju zakończony i wyniki jego uznać należy za zadowalające.

Konsolidacja banków, przejmowanie krajowych banków przez inwestorów zagranicznych oraz zwiększająca się rola bankowości zagranicznej i komercyjnej spowodowały rezygnację banków z dotychczasowych niepełnych i zdecentralizowanych zastoso-